

דָּא, חָמִי לְסִטְרָא אַחְרָא, וְקָרִי לֹון לְאִינוּן אֲתוּון.
 וְהָא תַיְינִין, שְׁמַאלָא אֲתַחְזֹר וְיִמֵּנָא, דְּכַתִּיב מִימֵינוּ
 אִשׁ דַּת לָמוֹ, וּבְגִין כְּדִּ מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא וְדָאִי.

הָא פִּיעַד, מָאן דְּהוּא מְסִטְרָא דָּא, הוּא קָרִי בְּדָא,
 אָנְכִי יִי' אֱלֹהֵיךָ. וּמַאֲלִין אֲתוּון הוּא חָמִי, וְקָרִי
 לֹא תִרְצֶח. הוּא קָרִי לֹא יִהְיֶה לְךָ. וְהוּא חָמִי וְקָרִי,
 לֹא תִנְאַף. וְהוּא קָרִי לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יִי' אֱלֹהֵיךָ
 לְשׁוּא. וְהוּא חָמִי וְקָרִי לֹא תִגְנוֹב. וְכֹלָא מְסִטְרָא
 דָּא, וְכָד לְכַלְהוֹ, וְכִדִּין מְסִטְרָא אַחְרָא, וְכַלְהוֹ
 כְּלִילִין דָּא בְּדָא כְּהֵאִי גִוּוּנָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות
 לב) מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא. מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא וְדָאִי.

וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
 מָאִי אָמַרָא דָּא דְּכַתִּיב וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם, וְלֹא
 כָּתִיב מָאִי קֹאמַר. אָמַר רַבִּי יֶעֱזֶקֶל, תָּא חֲזִי, אֲרַחָא

לשון הקודש

תִּנְאַף. וְהוּא קוֹרָא לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה'י'
 אֱלֹהֵיךָ לְשׁוּא. וְהוּא רוּאָה וְקוֹרָא לֹא
 תִגְנוֹב. וְהַפֵּל מִצַּד זֶה. וְכָד לְכַלְמ, וְאִז
 מִצַּד הָאֲחֵר, וְכַלְמ פְּלוּלִים זֶה בְּזֶה בְּגוּן
 זֶה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם לב) מְכַתֵּב אֱלֹהִים
 הוּא. מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא וְדָאִי.

וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם. רַבִּי
 יוֹסִי אָמַר, מֵהִי הָאֲמִירָה הַזֹּו שְׁכַתוּב
 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם, וְלֹא כָתוּב מֵה אָמַר?

לְצַד הָאֲחֵר, וְקוֹרָאִים אֶת אוֹתָם
 הָאוֹתִיּוֹת. שְׁהֲרִי שְׁנִינֹו, הַשְּׁמַאל הַפֵּד
 לְהִיּוֹת יִמִּין, שְׁכַתוּב מִימֵינוּ אִשׁ דַּת
 לָמוֹ, וּמִשׁוּם כְּדִ מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא
 וְדָאִי.

הַכִּיּוֹצֵר? מֵה שְׁהֲרִי בְּצַד הַזֶּה הִיָּה קוֹרָא
 בְּזֶה, אָנְכִי ה'י' אֱלֹהֵיךָ. וּמִהָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ
 הִיָּה רוּאָה וְקוֹרָא לֹא תִרְצֶח. הִיָּה קוֹרָא
 לֹא יִהְיֶה לְךָ, וְהִיָּה רוּאָה וְקוֹרָא לֹא

דַּעֲלֵמָא הוּא, פִּד אָתִי חֲדוּוֹתָא לְבַר נָשׁ, אוּ פִד
 אָתִי צַעֲרָא, עַד לָא לֹא יָדַע מַנִּיהָ לָא יָכִיל לְמַסְבֵּל,
 דִּהָא לֵבָא אֶתְפָּרַח לְשַׁעֲתָא. וְכַד יָדַע מַנִּיהָ, קָאִים
 בְּקִיּוּמִיהָ, וְיָכִיל לְמַסְבֵּל. כָּל שְׁפָן הָכָא, (נ"א וְהָכָא לָא
 דְּכִי) דִּהָא מוֹשֶׁה אָמַר לוֹן כָּל מַה דְּהוּוּ לְבַתְרָא,
 וְאֶתְקִיף לְבִיּוּהוּ בְּמַלְיוֹן, וְלֹא יָכִילוּ לְמַסְבֵּל. כָּל שְׁפָן
 אִי לֹא אָמַר לוֹן מִיּוֹדֵי. וּבְגִין כֵּן וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 בְּקִדְמִיתָא, וְאֶתְתַּקֵּף לְבִיּוּהוּ. וְלְבַתְרָא וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים.

וְעַם כָּל דָּא, לָא יָכִילוּ לְמַסְבֵּל, דִּהָא תַּנְיֵנָן, אָמַר
 ר' יְהוּדָה אָמַר ר' חֲזִיָּא אָמַר ר' יוֹסִי, פִּד
 שְׁמַעוּ מַלְאָךְ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פְּרַחַת נְשַׁמְתִּיהוּ,
 וְסִלְקָא נְשַׁמְתִּיהוּ דִּישְׂרָאֵל, עַד כְּרִסֵי יִקְרָא דִּילִיָּה,
 לְאֶתְדַבְּקָא תַּמָּן.

לשון הקודש

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בְּתַחֲלָה, וְחֹזֵק לָבָא, וְאַחַר
 כֵּן וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים.
 וְעַם כָּל זֶה לֹא יָכִילוּ לְסַבֵּל, שְׁהָרִי
 שְׁנִינֵנּוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁשְׁמַעוּ דְּבַרוּ שֶׁל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, פְּרַחַת נְשַׁמְתָּם,
 וְעִלְתָּה נְשַׁמְתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד כִּפְסָא
 כְּבוֹדוֹ לְהַדְבִּיק שָׁם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּא וּרְאָה, דְּרִיךְ הָעוֹלָם
 הוּא, כְּשֶׁבָאָה שְׁמַחָה לְאָדָם אוּ כְּשֶׁבָא
 צַעַר – כְּשֶׁעֲדִין לֹא יוֹדַע מַמְנוֹ, לֹא יָכִיל
 לְסַבֵּל, שְׁהָרִי לְבוּ פּוֹרַח לְשַׁעָה. וּכְשִׁיּוֹדַע
 מַמְנוֹ, עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ וְיָכִיל לְסַבֵּל. כָּל
 שְׁפָן כָּאן, (וּכְאֵן אִינוּ כֵּן) שְׁהָרִי מוֹשֶׁה אָמַר
 לָהֶם כָּל מַה שְׁהָיָה אַחַר כֵּן וְחֹזֵק לָבָא
 בְּדַבְּרִים, וְלֹא יָכִילוּ לְסַבֵּל. כָּל שְׁפָן אִם
 לֹא הָיָה אוֹמֵר לָהֶם דְּבַר. וּמִשׁוּם כֵּן

אָמְרָה אֲזַיִּיתָא קָמִיה דְּקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וְכִי
לְמַגְנָא חֵינָא מִתְּרֵי אֶלְפֵי שְׁנִין, עַד לָא

אֶתְבְּרֵי עֲלֵמָא, לְמַגְנָא כְּתִיב בָּהּ, (ויקרא יז) וְאִישׁ ^{(דף פ"ה}

אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם (ויקרא כד)

וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לְאֹמֹר. (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי

יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲנִי אֵינֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בָּהּ שִׁעְתָּא,

אֶהְדֵּרֵת אֲזַיִּיתָא נִשְׁמַתֵּיהוּ דִּישְׂרָאֵל, כָּל חַד וְחַד

לְאַתְרֵיהּ. אֲזַיִּיתָא אֶתְקִיפַת, וְאַחֲרֵית בָּהּ

בְּנִשְׁמַתֵּיהוּ, לְאַהֲדָרָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל הָדָא הוּא

דְּכְתִיב, (תהלים יט) תֹּרֵת יי' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מִפֶּשׁ.

תַּאנָּא, כְּתִיב (דברי הימים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל פְּסֵא

יי' לְמַלְכָּהּ, כְּמָה דְּכְתִיב, (מלכים א י) שֵׁשׁ

מַעְלוֹת לַפְּסֵא. ר' אַבְא אָמַר, דְּקִימָא סִיחָרָא

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמַקוֹמוֹ. הַתּוֹרָה
חֲזָקָה וְאַחְזָה בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם לְהַחְזִיר אוֹתָן
לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים יט) תֹּרֵת ה'
תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ
מִפֶּשׁ.

שְׁנִינֵיהּ, כְּתוּב וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל פְּסֵא ה'
לְמַלְכָּהּ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (מלכים א י) שֵׁשׁ מַעְלוֹת
לַפְּסֵא. רַבִּי אַבְא אָמַר, שְׁחֵלְבְּנָה עֲמֻדָה

אָמְרָה תּוֹרָה לְפָנֵי הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְכִי לְחֵנִם הָיִיתִי מֵאֲלָפִים שָׁנִים טָרַם
שְׁנַבְרָא הַעוֹלָם?! לְחֵנִם כְּתוּב בָּהּ (ויקרא יז)
וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר
בְּתוֹכְכֶם, (שמות ל) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר
לְאֹמֹר, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
עֲבָדִים?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? בְּאוֹתָהּ
שַׁעָה הַחֲזִירָה הַתּוֹרָה אֶת נִשְׁמוֹת

בְּאַשְׁלֹמוֹתָא. דְּתַנִּינָן, בְּיוֹמוֹי דְּשְׁלֹמֹה, קַיִימָא
 סִיחָרָא בְּאַשְׁלֹמוֹתָא.

אֵימַתִּי בְּאַשְׁלֹמוֹתָא. (נ"א תאנא כתיב ותרב חכמת שלמה וגו' מאי

ותרב, אמר ר' אבא דקיימא סיחרא באשלמותא מאי באשלמותא)

דְּקַיִימָא בְּחַמְשָׁה עָשָׂר, כְּמָה דְּתַנִּינָן, אַבְרָהָם.
 יִצְחָק. יַעֲקֹב. יְהוּדָה. פְּרִיץ. חֲצֵרוֹן. רָם. עַמִּינַדָּב.
 נַחֲשׁוֹן. שְׁלֹמוֹן. בּוּעִז. עוֹבֵד. יִשִּׁי. דָּוִד. שְׁלֹמֹה. כִּד
 אָתָּא שְׁלֹמֹה, קַיִימָא סִיחָרָא בְּאַשְׁלֹמוֹתָא. הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא יְיָ לְמַלְכָּךְ. וְכְתִיב
 שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶּא. כִּלְא כְּגוֹוֵנָא דְלַעִילָא.

בְּיוֹמוֹי דְּצַדִּיקָיָה, קַיִימָא סִיחָרָא בְּפְגִימוֹתָא,
 וְאַתְפְּגִים. כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (ישעיה יג) וַיֵּרָח
 לֹא יִגִּיהַ אֹרֹן. דְּתַנִּינָן, בְּיוֹמוֹי דְּצַדִּיקָיָה, אַתְפְּגִים
 סִיחָרָא, וְאַתְחַשְׁכוּ אֲנַפֵּיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

לשון הקודש

כְּשָׂבֵא שְׁלֹמֹה עֲמֻדָּה הִלְבְּנָה בְּשְׁלֹמוֹת.
 זְהוּ שְׁכֵתוֹב וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶּא ה'י
 לְמַלְכָּךְ. וְכְתוּב שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶּא. הַכֹּל
 כְּמוֹ שְׁלֹמֹעֲלָה.

בִּימֵי צַדִּיקָיָה עֲמֻדָּה הִלְבְּנָה בְּפְגִים
 וּנְפִגְמָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה יג) וַיֵּרָח לֹא
 יִגִּיהַ אֹרֹן. שְׁשֵׁנִינֵנוּ, בִּימֵי צַדִּיקָיָה נְפִגְמָה
 הִלְבְּנָה וְחַשְׁכוּ פְנֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

בְּשְׁלֹמוֹת, שְׁשֵׁנִינוּ שְׁבִימֵי שְׁלֹמֹה עֲמֻדָּה
 הִלְבְּנָה בְּשְׁלֹמוֹת.

אֵימַתִּי בְּשְׁלֹמוֹת? (שנינו, כתוב ותרב חכמת שלמה

וגו'. מהו ותרב? אמר רבי אבא, שעמדה הלבנה בשלמותה. מהו

בשלמותה?) שְׁעֲמֻדָּה בְּחַמְשָׁה עָשָׂר, כְּמוֹ
 שְׁשֵׁנִינוּ, אַבְרָהָם. יִצְחָק. יַעֲקֹב. יְהוּדָה.
 פְּרִיץ. חֲצֵרוֹן. רָם. עַמִּינַדָּב. נַחֲשׁוֹן.
 שְׁלֹמוֹן. בּוּעִז. עוֹבֵד. יִשִּׁי. דָּוִד. שְׁלֹמֹה.

פּוֹק וְחָשִׁיב, רְחַבְעָם. אָבִיָּה. אָסָא. יְהוֹשָׁפָט.
 יְהוֹרָם. אֲחִזְיָהוּ. יוֹאָשׁ. אֲמֻצִּיָּהוּ. עֲזַרְיָהוּ.
 יוֹתָם. אֲחָז. יְחִזְקִיָּהוּ. מְנַשֶּׁה. אֲמוֹן. יֹאשִׁיָּהוּ.
 צְדָקִיָּהוּ. וְכֹד אֶתָּא צְדָקִיָּהוּ אֶתְפָּגִים סִיְהָרָא וְקִיִּמָּא
 עַל פְּגִימוֹתָא. דְּכְתִיב, (ירמיה נב) וְאֵת עֵינֵי צְדָקִיָּה עִוַר.
 בִּיָּה זְמַנָּא (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ. הֵאֵי אֶרֶץ
 אֶתְעַבְרָא מִקְמֵי שָׁמַיִם, וְאֶתְרַחֵקַת מִנִּיָּה, וְאֶתְחַשְׁבָּא
 הֵאֵי אֶרֶץ. (פְּלוֹמֵר דְּקִיִּמָּא סִיְהָרָא בְּפִגְמִימוֹתָא).

תָּאנָא, בְּשַׁעְתָּא דְּקִיִּמּוֹ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינֵי
 שָׂאֵרֵי סִיְהָרָא לְאַנְהָרָא, דְּכְתִיב, (שמואל ב כב)
 וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ. מַהוּ וַיִּרְדּוּ. דְּקָרִיב שְׂמֻשָּׂא לְגַבֵּי
 סִיְהָרָא, וְשָׂרֵי לְאַנְהָרָא סִיְהָרָא. דְּכְתִיב, (במדבר ב) דִּגְלָל
 מַחְנֵה יְהוּדָה מִזֹּרְחָה.

לשון הקודש

צֵא וְחָשִׁב, רְחַבְעָם. אָבִיָּה. אָסָא. יְהוֹשָׁפָט. יְהוֹרָם. אֲחִזְיָהוּ. יוֹאָשׁ. אֲמֻצִּיָּהוּ.
 עֲזַרְיָהוּ. יוֹתָם. אֲחָז. יְחִזְקִיָּהוּ. מְנַשֶּׁה. אֲמוֹן. יֹאשִׁיָּהוּ.
 צְדָקִיָּהוּ. וְכֹד שָׂבָא צְדָקִיָּהוּ, נְפֻגְמָה הַלְבָנָה וְעַמְדָּה עַל פָּגָם, שְׂפָתוֹב
 (ירמיה נב) וְאֵת עֵינֵי צְדָקִיָּה עִוַר. בְּאוֹתוֹ זְמַן
 (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ. אֶרֶץ זֹו
 הָעֵבְרָה מִלְּפָנֵי שָׁמַיִם וְהִתְרַחֵקָה מִפְּנֵי,
 וְנַחֲשָׁכָה הָאֶרֶץ הַזֹּו. (פְּלוֹמֵר, שְׁעֵמְדָה הַלְבָנָה
 בְּפִגְמִימוֹתָהּ).
 שְׂנִינֵי, בְּשַׁעְתָּא שְׁעֵמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַר
 סִינֵי, הִתְחִילָה הַלְבָנָה לְהֵאִיר, שְׂפָתוֹב
 (שמואל-ב כב) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ. מַה זֶה וַיִּרְדּוּ?
 שְׂקֵרָב הַשְּׂמֵשׁ לְלִבְנָה, וְהִתְחִילָה לְהֵאִיר
 הַלְבָנָה, שְׂפָתוֹב (במדבר כ) דִּגְלָל מַחְנֵה
 יְהוּדָה מִזֹּרְחָה.

**בְּטוֹרָא דְסִינֵי, אֶתְמַנָּא יְהוּדָה, רוֹפִינָם בְּמַלְכוּתָא,
דְּכַתִּיב, (הושע יב) וַיְהוּדָה עוֹד יָרַד עִם אֵל**

וְעִם קְדוּשִׁים נְאֻמָּן. (נ"א רבי יצחק אָמַר מִהֲבָא וַיְהוּדָה עַד יָרַד עִם אֵל

הוּוּ שׁוֹלְטָנָא בְּשַׁעֲתָא דְהָאֵי אֵל שְׁלִיט מַלְכוּתֵיהּ עַל טוֹרָא דְסִינֵי בְּהָאֵי שַׁעֲתָא שְׁלִיט

מַלְכוּתָא דִּיהוּדָה) מַהוּ וְעִם קְדוּשִׁים נְאֻמָּן. כִּד אָמַר

קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם תְּהִיּוּ לִי מִמְּלַכֶּת

כְּהַנִּים וְגוֹי קְדוּשׁ, נְאֻמָּן הָוָה יְהוּדָה לְקַבְּלָא

מַלְכוּתָא, וְשָׂאֵרֵי סִיְהָרָא לְאַנְהָרָא.

אֲנִכִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ וְגוֹ'. (שמות כ) ר'

אֶלְעָזָר פָּתַח, (משלי א) שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ

וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ: דָּא

קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ: דָּא

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מָאן כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דָּא בִּינָה. כְּמַה

דְּכַתִּיב, (משלי א) לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה

לשון הקודש

לְהָאִיר.

אֲנִכִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ וְגוֹ'.

רְבִי אֶלְעָזָר פָּתַח, (משלי א) שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר

אָבִיךָ וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. שְׁמַע בְּנֵי

מוֹסֵר אָבִיךָ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ - זֶה כְּנֶסֶת

יִשְׂרָאֵל. מִי זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל? זֶה בִּינָה,

כְּמוֹ שְׁכַתוּב לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה.

בְּחַר סִינֵי הַתְּמַנָּה יְהוּדָה כְּשְׁלִיט

בְּמַלְכוּת, שְׁכַתוּב (הושע יב) וַיְהוּדָה עַד יָרַד

עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נְאֻמָּן. (רבי יצחק אָמַר

מִכָּאן, וַיְהוּדָה עַד יָרַד עִם אֵל, הַשְּׁלִטוֹן הָיָה בְּשַׁעֲתָא שְׁהָאֵל הָוָה

שׁוֹלְטָת מַלְכוּתוֹ עַל הַר סִינֵי, בְּאוֹתָהּ שַׁעֲתָא מַלְכוּתוֹ שֶׁל יְהוּדָה)

מַה זֶה וְעִם קְדוּשִׁים נְאֻמָּן? כְּשֶׁאָמַר

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל וְאַתֶּם תְּהִיּוּ

לִי מִמְּלַכֶּת כְּהַנִּים וְגוֹי קְדוּשׁ, נְאֻמָּן הָיָה

יְהוּדָה לְקַבְּלָא מַלְכוּת, וְהַתְּחִילָה הַלְבָּנָה

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מוֹסֵר אָבִיךָ: דָּא הִיא חֲכָמָה.
 וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ: דָּא הִיא בִּינָה. ר' יצחק אָמַר, הָא וְהָא, חַד מַלְּה אֶתְפָּרְשׁוּ. דִּתְגִינּוּ,
 אוֹרִייתָא מִחֲכָמָה דְלַעִילָא נִפְקַת. ר' יוֹסִי אָמַר,
 מִבִּינָה נִפְקַת, דְכִתִּיב לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה, וְכִתִּיב
 וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ.

אָמַר ר' יְהוּדָה, אוֹרִייתָא מִחֲכָמָה וּבִינָה
 אֶתְכַלִּילַת, דְכִתִּיב, שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ
 וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. ר' אַבָּא אָמַר, בְּכֹלֵא
 אֶתְכַלִּילַת, דְכִינּוּן דְבִאֲלִין תִּרִין אֶתְכַלִּילַת,
 אֶתְכַלִּילַת בְּכֹלֵא. בְּחֶסֶד, בְּדִינָא בְּרַחֲמֵי. בְּכֹלְהוּ
 שְׁלִימוּתָא דְאַצְטְרִיךְ מַלְּה. אִי מַלְּפָא וּמְטַרוֹנִיתָא
 מִסְתַּכְמִין, כֹּלֵא מִסְתַּכְמִין. בְּאַתָּר דְאֲלִין מִשְׁתַּכְחִין,
 כֹּלֵא מִשְׁתַּכְחִין.

לשון הקודש

ובינה, שפּתוב שמע בני מוסר אבִיךָ
 וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. רַבִּי אַבָּא אָמַר,
 כֹּלֵא הִיא נְכַלְלַת. שְׁפִינּוּן שְׁנַכְלַלַת בְּשֵׁנֵי
 אֵלֶּה, הִיא נְכַלְלַת כֹּלֵא – בְּחֶסֶד, בְּדִין
 וּבְרַחֲמִים. בְּכֹלֵם הַשְּׁלֵמוֹת שְׁהִדְבֵּר
 צְרִיךְ. אִם הַמְלִיךְ וְהַגְבִּירָה מִסְכִּימִים –
 הַכֹּל מִסְכִּימִים. בְּמָקוֹם שְׁאֵלֶּה נִמְצְאִים
 – כֹּלֵם נִמְצְאִים.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מוֹסֵר אָבִיךָ – זוּ הִיא
 חֲכָמָה. וְאֵל תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ – זוּ הִיא
 בִּינָה. רַבִּי יצחק אָמַר, זֶה וְזֶה דְבָר אֶחָד
 הַתְּפָרְשׁוּ. שְׁשִׁינּוּ, תּוֹרָה יֵצְאָה מִחֲכָמָה
 שֶׁל מַעְלָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִבִּינָה יֵצְאָה,
 שְׁכָתוּב לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה, וְכִתוּב וְאֵל
 תַּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תּוֹרָה נְכַלְלָה מִחֲכָמָה

רְבִי יוֹסִי אָמַר, אָנֹכִי: דָּא שְׂכִינְתָּא. כְּמָה דְכְּתִיב,

אָנֹכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרֵימָה. יי' אֱלֹהֶיךָ:

(ג"א כלא סליק לעילא, למחוי כלא חד) (דא כנסת ישראל דכתיב ואל תפוש תורת

אמך) ר' יצחק אמר, אָנֹכִי: דָּא שְׂכִינְתָּא. וּפְסָקָא

טַעמָא. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (בראשית כז) אָנֹכִי עָשׂוּ בְּכוֹרְךָ.

יי' אֱלֹהֶיךָ: דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּמָה דְכְּתִיב,

מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעֵךְ אֶת קוֹלוֹ. וְכְתִיב אַתֶּם

רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם. מִן הַשָּׁמַיִם

(מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.)

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֶׁר: אֶתְר דְּכֻלָּא

מֵאֲשֶׁרִין לִיה. (דף פ"ה ע"ב) הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ

מִצְרַיִם: דָּא יוֹבְלָא. כְּמָה דְתַנִּינן, מִסְטָרָא דְיוֹבְלָא

נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וּבְגִין כַּךְ, חֲמִשִּׁין זְמַנִּין

אֲדַבֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּאוֹרֵייתָא. חֲמִשִּׁין יוֹמִין

לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא. חֲמִשִּׁין שָׁנִין לְחִירוֹ דְעַבְדִּין.

לשון הקודש

כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם. מִן הַשָּׁמַיִם
(מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ, זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.)

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֶׁר –
מְקוֹם שֶׁהִבֵּל מֵאֲשֶׁרִים אוֹתוֹ. הוֹצֵאתִיךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם – זֶה יוֹבֵל, כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ,
מִצַּד הַיּוֹבֵל יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
וּמִשׁוּם כַּךְ חֲמִשִּׁים פְּעָמִים נִזְכָּרָה יְצִיאַת
מִצְרַיִם בַּתּוֹרָה. חֲמִשִּׁים יָמִים לְקַבְּלַת
הַתּוֹרָה. חֲמִשִּׁים יָמִים לְחֵרוֹת הָעַבְדִּים.

רְבִי יוֹסִי אָמַר, אָנֹכִי – זוֹ הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ
שְׂכֵתוֹב (בראשית מז) אָנֹכִי אֵרַד עִמָּךְ
מִצְרֵימָה. ה' אֱלֹהֶיךָ. (הַבֵּל עוֹלָה לְמַעְלָה לְהִיּוֹת
הַבֵּל אַחַד) (זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׂכֵתוֹב וְאֵל תַּשֵּׁחַ תּוֹרַת אֲמָךְ)
רְבִי יִצְחָק אָמַר, אָנֹכִי – זוֹ הַשְּׂכִינָה,
וּמִפְּסִיק הַטַּעַם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אָנֹכִי עָשׂוּ
בְּכוֹרְךָ. ה' אֱלֹהֶיךָ – זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (דברים ד) מִן הַשָּׁמַיִם
הִשְׁמִיעֵךְ אֶת קוֹלוֹ. וְכְתוּב אַתֶּם רְאִיתֶם

מִבֵּית עֲבָדִים: כָּמָה דְכַתִּיב, (שמות יב) הִכָּה כָּל בְּכוֹר
 בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְתִינַן אֵלֶיךָ כִּתְרֵיךָ תִּתְּנֵנִי,
 וְדַתְרַחֲצֵנִי בְּהוֹ מִצְרָאִי. כָּמָה דְאִית בֵּיתָא לְעִילָא,
 אִית בֵּיתָא לְתַתָּא. בֵּיתָא קַדִּישָׁא לְעִילָא, דְכַתִּיב,
 (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. בֵּיתָא תַתָּאָה לְתַתָּא,
 דְלֹא קַדִּישָׁא, כָּמָה דְכַתִּיב מִבֵּית עֲבָדִים.

תָּאנָא, בְּשַׁעְתָּא דְאִתְמַר אָנְכִי, כָּל אֵינוֹן
 פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, דְמִתְאַחֲדוּן בְּמִלְכָּא
 קַדִּישָׁא עֲלָאָה, בְּסִטְרָא (ס"א ד"א) כְּלָחוּ הָוָה כְּלִילָן
 בְּהַאי מִלָּה.

כָּמָה דְתִינַן, כָּל פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, מִתְאַחֲדוּן בְּגוֹפָא
 דְמִלְכָּא. (ד"א בְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא עֲלָאָה) מִנְהוֹן בְּרִישָׁא
 דְמִלְכָּא, וּמִנְהוֹן בְּגוֹפָא, וּמִנְהוֹן בִּידֵי מִלְכָּא, וּמִנְהוֹן
 בְּרַגְלָיו, וְלִית מָאן דְנִפְיֵק מִן גּוֹפָא דְמִלְכָּא לְבַר.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁנֵינִי, בְּשַׁעְתָּא שְׁנַאֲמַר אָנְכִי, כָּל אוֹתָן
 מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שְׁנַאֲחֵזוּ בְּמִלְכָּה הַקְּדוּשָׁה
 הָעֲלִיּוֹן בְּצַד (סא), כְּלָם הָיוּ כְּלוּלוֹת בְּדָבָר
 הַזֶּה.

כְּמוֹ שְׁנֵינִי, כָּל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה אַחֲזוּוֹת
 בְּגוֹף הַמִּלְכָּה, (בְּמִלְכָּה הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹן) מִהֵן בְּרִישָׁא
 הַמִּלְכָּה, וּמִהֵן בְּגוֹף, וּמִהֵן בִּידֵי הַמִּלְכָּה,
 וּמִהֵן בְּרַגְלָיו, וְאֵין מִי שְׂיוּצָא מִגּוֹף

מִבֵּית עֲבָדִים – כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שמות יב)
 הִכָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְשֵׁנִינִי,
 הַכְּתָרִים הַתְּחַתּוֹנִים הִלְלוּ שְׁהַמְצָרִים
 בְּטַחוּ בְּהֵם. כְּמוֹ שְׂיֵשׁ בֵּית לְמַעְלָה – יֵשׁ
 בֵּית לְמַטָּה. בֵּית קְדוּשָׁה שְׁלֻמְעֵלָה,
 שְׁכַתוֹב (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת –
 בֵּית תְּחַתּוֹן לְמַטָּה שְׂאִינוּ קְדוּשָׁה, כְּמוֹ
 שְׁכַתוֹב מִבֵּית עֲבָדִים.

וּבְגִין כֵּן, מָאן דְּפָשַׁע בְּחַד פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, כְּמֵאן
 דְּפָשַׁע בְּגוּפָא דְּמִלְכָּא, כְּמַה דְּכַתִּיב, (ישעיה ס) וַיֵּצְאוּ
 וַרְאוּ בַּפְּגָרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בֵּי, בֵּי מִמֶּשׁ. וְוִי
 לְחַיִּיבֵינָא, דְּעֵבְרִין עַל פְּתַנְמֵי אוֹרֵייתָא, וְלֹא יִדְעִין
 מָאן קָא עֵבְדִין.

דְּאָמַר ר' שְׁמַעוֹן, הֵהוּא אֶתְרֵי דְּאִיהוּ חָב לְגַבִּיהַ,
 הֵהוּא אֶתְרֵי מִמֶּשׁ גְּלִי חוֹבִייה. (ואמר ר' שמעון
 קדשא בריה הוא ממש גלי חוביה) חָב בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא גְּלִי חוֹבִייה, דְּכַתִּיב, (איוב כ) יִגְלוּ
 שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ. יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ:
 דָּא קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ: דָּא
 קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא (נ"א דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל).

תַּנְיָא, שָׁמַיִם גְּלִיין חוֹבִייה דְּבַר נָשׁ. וּבְשַׁעְתָּא
 דְּאִיהוּ גְּלִינָא חוֹבִייה, אָרֶץ עֵבִיד דִּינָא

לשון הקודש

חֲטָאוּ. (ואמר רבי שמעון, הקדוש ברוך הוא ממש מגלה
 חטאו) חֲטָאוּ בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא - הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְגַלֵּה חֲטָאוֹ, שְׂכַתוֹב (איוב כ)
 יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ. יִגְלוּ
 שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא (וּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל).

שְׁנֵינּוּ, שָׁמַיִם מְגַלִּים חֲטָאוֹ שֶׁל אָדָם,

הַמְּלַךְ הַחוּצָה. וְלִבְנֵי מִי שֶׁפָּשַׁע בְּמַעֲוָה
 אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּמִי שֶׁפָּשַׁע בְּגוּף
 הַמְּלַךְ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (ישעיה ס) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ
 בַּפְּגָרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בֵּי, בֵּי מִמֶּשׁ.
 אוֹי לְרָשָׁעִים שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים מַה הֵם עוֹשִׂים.

שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהוּא
 חֲטָא אֵלָיו, אוֹתוֹ מְקוֹם מִמֶּשׁ מְגַלֵּה

דְּבַר נֶשֶׁה, דְּכָתִיב וְאַרְצָן מִתְקוֹמְמָה לוֹ, לְמַעַבְדֵי
 דִּינָא בֵיה. אָמַר ר' יוֹסִי, תַּנִּינָן מִשְׁמִיּה דְר' שְׁמַעוֹן,
 בְּשַׁעֲתָא דְאַתְיְהִיבַת אוֹרֵייתָא, אִימָא וּבְנִין
 בְּשְׁלִימוֹתָא אֲשַׁתְּכַחוּ, דְּכָתִיב, (תהלים קיג) אִם
 הַבָּנִים שְׂמַחָה.

אָנְכִי יי' אֱלֹהֶיךָ. אָנְכִי, כְּמָה דְתַנִּינָן, בַּת הָיְתָה
 לוֹ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, הִיא שְׂכִינְתָא. וְדָא בַת.
 יי' אֱלֹהֶיךָ, דְּכָתִיב (שמות ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכָתִיב
 (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, הָא בֶן.

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּכָתִיב, (ויקרא כה)
 יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תְּהִיָּה לָכֶם, וְכָתִיב (תהלים קיג)
 אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה. וְקִדְשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמֻשִּׁים
 שָׁנָה וְקִרְאתֶם דְּרוֹר, הָא אִימָא וּבְנִין. יַתְבָּא אִימָא
 יַתְבִּין בְּנִין. (ועלמין) כְּלָחוּ בְּחֻדְוָה בְּשְׁלִימוֹתָא. וְעַל

לשון הקודש

שְׂכִינָה, וְזוּ בַת. ה' אֱלֹהֶיךָ, שְׂכָתוּב בְּנֵי
 בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכָתוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים
 הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. הִנֵּה בֶן.

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, שְׂכָתוּב
 (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תְּהִיָּה לָכֶם.
 וְכָתוּב אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה. וְקִדְשְׁתֶּם אֶת
 שְׁנַת הַחֲמֻשִּׁים שָׁנָה וְקִרְאתֶם דְּרוֹר. הָרִי
 אִם וּבְנִים. יוֹשְׁבַת הָאֵם, יוֹשְׁבִים הַבָּנִים.

וּבְשַׁעָה שְׂהוּא מְגַלָּה חֲטָאוֹ, אֶרְצָן עוֹשָׂה
 דִּין הָאָדָם, שְׂכָתוּב וְאַרְצָן מִתְקוֹמְמָה לוֹ,
 לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁנִינּוּ
 מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעָה שְׁנַתְנָה
 תוֹרָה, הָאֵם וְהַבָּנִים נִמְצְאוּ בְּשְׁלֵמוֹת,
 שְׂכָתוּב (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה.

אָנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. אָנְכִי, כְּמוֹ שְׁשִׁנִּינוּ,
 בַּת הָיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ. הִיא

דָּא כְּתִיב, אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה. מִתְּעַבְרָא אִימָא,
פְּלָחוּ מִתְּעַבְרָן בְּדוֹכְתֵייהוּ. וּכְתִיב, (דברים כב) לֹא תִקַּח
הָאִם עַל הַבְּנִים. וְתִנְיִן, לֹא יַעֲבִיד בְּרֵשׁ חוֹבֵי
לְתַתָּא, בְּגִין דְּאִתְּעַבְרָא אִימָא מִעַל בְּנִין.

אָמַר ר' יִצְחָק, כִּלְאָ קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. כִּלְאָ הוּא.
כִּלְאָ חַד. וּמַלִּין אֵלִין, לְמַחְצְדֵי חִקְלָא
אֲתַגְלִיין. וּבְאִין אֵינִין בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאֲתֵי.

תְּאֵנִי אָמַר ר' אֶלְעָזָר, כְּתִיב, בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וּכְתִיב,
(בראשית ב) בַּיּוֹם עָשׂוֹת יי' אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. בְּמַאי
אוֹקִימָנָא הַיְיָ קְרָאִי, הָאֵ תִנְיִן, דְּתִרְוּיֵיהוּ כִּתְדָא
אֲתַבְרִיאֵוּ. מְלֻמְד, שְׁנַטָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קו
יְמִינוּ וּבְרָא הַשָּׁמַיִם, וְנַטָּה קו שְׁמַאלוֹ, וּבְרָא אֶת

לשון הקודש

הִלְלוּ הַתְּנַלְלוּ לְקוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה. אֲשֶׁרֵיהֶם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
שְׁנִינֵוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ, וּכְתוּב (בראשית ב) בַּיּוֹם עָשׂוֹת ה'
אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. בְּפֻשָׁה בְּאֶרְנו
פְּסוּקִים אֵלּוּ, הֲרֵי שְׁנִינֵוּ שְׁשִׁנֵייהֶם נִבְרָאוּ
כְּאַחֵד? מְלֻמְד שְׁנַטָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

(והעולמות) כִּלְאָם בְּשִׂמְחָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל זֶה
כְּתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה. נִעְבְּרָה הָאִם –
כִּלְאָם נִעְבְּרִים מִמְקוֹמָם. וּכְתוּב (דברים כב)
לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבְּנִים. וְשְׁנִינֵוּ, לֹא
יַעֲשֶׂה אָדָם חֲטָאִים לְמַטָּה, כְּדֵי שְׂתַעֲבֵר
הָאִם מִעַל הַבְּנִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא. הַכֹּל הוּא. הַכֹּל אַחֵד. וְהַדְּבָרִים

הָאָרֶץ. בְּקִדְמִיתָא אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, וְלִבְתֵּר
אָרֶץ וְשָׁמַיִם.

תִּנְן, כְּתִיב, (הושע ב) בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱנֶה נְאֻם יי' אֶעֱנֶה
אֵת הַשָּׁמַיִם וְהֵם יַעֲנוּ אֵת הָאָרֶץ. אֶעֱנֶה אֵת
הַשָּׁמַיִם, שָׁמַיִם מִפְּשֵׁ. דְכְּתִיב, (ישעיה ס) הַשָּׁמַיִם
כְּסִי. וְהֵם יַעֲנוּ אֵת הָאָרֶץ. הָאָרֶץ מִפְּשֵׁ, דְכְּתִיב
וְהָאָרֶץ הִדּוּם רַגְלֵי. שָׁמַיִם, שָׁמַיִם עֲלָאִין. וְאָרֶץ,
אָרֶץ עֲלָאָה. דְתִנְיָא, כִּד אֲתַקֵּן שָׁמַיִם דָּא בְתִיקוֹנוֹי,
(אֲתַקֵּן) לְקַבְּלִיה דְהֵאֵי אָרֶץ, וְתִיאוּבְתִיָּה לְקַבְּלָהּ, בְּחֵד
דְרַגָּא דְאֲקָרִי צְדִיק. כְּמָה דְכְּתִיב, (משלי י) וְצְדִיק
יִסוּד עוֹלָם, וְאֲתַדְבֵּק בְּהֵאֵי אָרֶץ.

וּמְרִישָׁא דְמַלְכָּא, עַד הַהוּא אֲתֵר דְשָׂאֲרֵי הֵאֵי
צְדִיק, אֲתֵי חַד נִהְרָא (דף פ"ו ע"א) קְדִישָׁא,
מִשְׁחָא דְרַבּוֹת, וְאֲפִיל בְּסִגְיָאוֹת תִּיאוּבְתָא, בְּהֵאֵי

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שָׁמַיִם הָעֲלִיּוֹנִים. וְאָרֶץ - הָאָרֶץ
הָעֲלִיּוֹנָה. שְׁשֻׁנֵּנוּ, כְּשֶׁהִתְתַּקֵּן שָׁמַיִם זֶה
בְּתִיקוֹנָיו, (הִתְתַּקֵּן) כְּנֶגֶד אָרֶץ זֶה, וְתִשׁוּקְתוֹ
כְּנֶגֶדָה בְּדִרְגָּה אַחַת שְׁנִקְרָאת צְדִיק,
כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (משלי י) וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם,
וְנִדְבֵּק בְּאָרֶץ הַזֶּה.

וּמְרִישָׁא הַמֶּלֶךְ עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁשׁוּרָה
הַצְדִיק הַזֶּה, כִּי נִהְרָ אַחַד קְדוֹשׁ, שְׁמֵן
מִשְׁחָה, וּמִפִּיל בְּרַב תִּשׁוּקָה בְּאָרֶץ

כּוּ יִמִּינוּ וּבְרָא הַשָּׁמַיִם, וְנִטְהַר כּוּ שְׁמַאלוֹ
וּבְרָא אֵת הָאָרֶץ. בְּתַחֲלָה אֵת הַשָּׁמַיִם
וְאֵת הָאָרֶץ, וְאַחַר כִּד אָרֶץ וְשָׁמַיִם.

שְׁשֻׁנֵּנוּ, כְּתוּב (הושע ב) בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱנֶה
נְאֻם ה' אֶעֱנֶה אֵת הַשָּׁמַיִם וְהֵם יַעֲנוּ אֵת
הָאָרֶץ. אֶעֱנֶה אֵת הַשָּׁמַיִם - שָׁמַיִם
מִפְּשֵׁ, שְׁכַתוֹב (ישעיה ס) הַשָּׁמַיִם כְּסִי.
וְהֵם יַעֲנוּ אֵת הָאָרֶץ - הָאָרֶץ מִפְּשֵׁ,
שְׁכַתוֹב וְהָאָרֶץ הִדּוּם רַגְלֵי. שָׁמַיִם -

אֶרֶץ קְדִישָׁא, וְנִטְלַ כְּלָא הָאֵי אֶרֶץ. וְלִבְתָּר, מֵהָאֵי
 אֶרֶץ אֲתוּן כְּלָא, עֵילָאֵי וְתַתָּאֵי. כְּדִכּוּרָא דָּא, כְּד
 תִּיאֻבְתִּיהָ לְאַתְדַּבְקָא בְּנוֹקְבָא, דְּאַפִּיק זְרַעָא
 דְּרִבּוּת, מִרִישָׁא דְּמוֹחָא, בְּהָהוּא אָמְתָּ, וְאַטְיִל
 בְּנוֹקְבָא, וּמְיִיָּה מִתְעַבְרָא נּוֹקְבָא, אֲשֶׁת־בַּחַת, דְּכִלְהוּ
 שְׂיִיפִין דְּנוֹפָא, כְּלָהוּ מִתְדַּבְקִין בְּנוֹקְבָא, וְנוֹקְבָא
 אֲחִידָא כְּלָא. כְּדוּגְמָא דָּא תַּנִּינִן, כָּל דְּאַשְׁלִים
 לְעֶשְׂרָה קְדָמָאֵי דְּבֵי כְּנִישְׁתָּא, נוֹטְלַ אֲנִר כְּלָהוּ. ר'
 יוֹסִי אֹמֵר, לְקַבְּלֵי דְּכִלְהוּ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתִיב (שְׁמוּאֵל ב' כב) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּירֶד,
 וְכְתִיב וַיִּירֶד יי' לְעֵינַי כָּל הָעָם עַל הַר סִינַי,
 (ד"א לא גִּרְסִינֵן תְּנָא) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּירֶד, לְאֵן נָחַת. אֵי
 תִּימָא דְּנָחַת לְסִינַי, עַל הַר סִינַי כְּתִיב וְלֹא כְּתִיב
 בְּהַר סִינַי.

לשון הקודש

שָׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת, נוֹטְלַ שְׂכַר כְּלָם. רַבִּי
 יוֹסִי אָמַר, כְּנָגֵד כְּלָם.
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-ב' כב) וַיֵּט
 שָׁמַיִם וַיִּירֶד, וְכְתוּב יֶרֶד ה' לְעֵינַי כָּל
 הָעָם עַל הַר סִינַי. (לא גִּרְסִים תְּנָא) וַיֵּט שָׁמַיִם
 וַיִּירֶד, לְאֵן יֶרֶד? אִם תֹּאמַר שְׂיִירֶד לְסִינַי,
 הָרִי כְּתוּב עַל הַר סִינַי, וְלֹא כְּתוּב בְּהַר
 סִינַי?

הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, וְהָאֶרֶץ הַזֹּה נוֹטְלַת הַכָּל,
 וְאַחַר כֶּךָ מִדְּאֶרֶץ הַזֹּה הַכָּל גּוֹזְנִים,
 עֲלִיזִים וְתַתְּחוּנִים, כְּמוֹ הַזְּכָר הַזֶּה
 כְּשֶׁתְּשׁוּקָתוֹ לְהִדְבֵּק בְּנוֹקְבָא, שְׁמוּצִיא
 זְרַע שָׁל רַבִּיָּה מִרֵּאשׁ הַמִּחָּ בְּאוֹתָהּ אָמְתָּ
 וּמְטִיל בְּנוֹקְבָא וּמְמַנּוּ הַנּוֹקְבָא מִתְעַבְרָת.
 נִמְצָא שְׂכָל אֵיבְרֵי הַגּוֹף כְּלָם נְדַבְקִים
 בְּנוֹקְבָא, וְהַנּוֹקְבָא אוֹחֶזֶת הַכָּל. כְּדִגְמָה זֹ
 שְׁנִינּוּ, כָּל הַמְּשָׁלִים לְעֶשְׂרָה רֵאשׁוּנִים

אֱלֹא, וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ, לְאֵן נָתַת. אָמַר ר' יוֹסִי,
 (אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חֵיָא) נְחִית בְּדַרְגוֹתַי, מִדַּרְגָּא
 לְדַרְגָּא, וּמִכְתָּרָא לְכְתָרָא, עַד דְּאִתְדַבֵּק בְּהַאי אֶרֶץ.
 וּכְדִין אִתְנַהֵר סִיְהָרָא, וְקַיְמָא בְּאִשְׁלָמוּתָא. הָדָא
 הוּא דְכְתִיב וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ, לְהַאי אֶרֶץ. וּכְדִין
 כְּתִיב, עַל הַר סִינַי. מַה קַיְמָא עַל הַר סִינַי, הָיוּ
 אֵימָא דָּא שְׂכִינְתָּא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר מִהֲכָא, (שְׁמוֹת יט) מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד
עָלָיו יי' בְּאֵשׁ. וְכְתִיב (דְּבָרִים ד) כִּי יי' אֱלֹהֶיךָ
אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא. וְכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית יט) וַיֵּץ הַמָּטִיר עַל
סְדוֹם וְעַל עַמּוֹרָה גְּפָרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם.
וַיֵּץ הַמָּטִיר דָּא הוּא אֶרֶץ מֵאֵן אֲתָר נָטִיל הָאֵי,
סוּפִיָּה דְקָרָא מוֹכַח, דְּכְתִיב מֵאֵת יי' מִן הַשָּׁמַיִם,
מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. רַבִּי חֵיָא אָמַר מִהֲכָא, וַיְדַבֵּר

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

רַבִּי אַבָּא אָמַר מִכָּאן, (שְׁמוֹת יט) מִפְּנֵי
 אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה' בְּאֵשׁ. וְכְתוּב (דְּבָרִים ד)
 כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא. וְכְתוּב
 (בְּרֵאשִׁית יט) וַיֵּץ הַמָּטִיר עַל סְדוֹם וְעַל עַמּוֹרָה
 גְּפָרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם. וְה'
 הַמָּטִיר – זוֹהֵי אֶרֶץ. מֵאִיזָה מְקוֹם נָטִיל
 אֵת זֶה? סוּף הַפְּסוּק מוֹכִיחַ, שְׂכִינְתוֹב
 מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם, מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ.

אֱלֹא וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ, לְאֵן יָרַד? אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי (אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חֵיָא), יָרַד
 בְּדַרְגוֹתָיו מִדַּרְגָּה לְדַרְגָּה וּמִכְתָּר לְכְתָר
 עַד שֶׁנִּדְבֵּק בְּאֶרֶץ הַזֶּה, וְאֵז הָאִיְרָה
 הִלְבְּנָה וְעַמּוּדָה בְּשִׁלְמוֹת. וְהוּא שְׂכִינְתוֹב
 וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ, לְאֶרֶץ הַזֶּה. וְאֵז כְּתוּב עַל
 הַר סִינַי. מַה עָמַד עַל הַר סִינַי? הָיָה
 אוֹמֵר זֶה שְׂכִינְתָּה.

אֱלֹהִים אֵת כָּל. כָּל, כָּלֵלָא דְכָלָא, דִּהָא בְּהַאי
תְּלִיא כָלָא.

לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי. (שמות כ) רַבִּי
יִצְחָק אָמַר, אֱלֹהִים אֲחֵרִים, לְאִפְקָא שְׂכִינְתָא.
עַל פָּנָי, לְאִפְקָא אִפִּי מַלְכָא. דְּבַחוּ אֶתְחִוֵי מַלְכָא
קַדִּישָׁא, וְאִינוּן שְׁמִיָּה. וְהוּא אִינוּן. הוּא שְׁמִיָּה,
דְּכַתִּיב, (ישעיה מב) אֲנִי יי' הוּא שְׁמִי. הוּא וְשְׁמִיָּה חַד
הוּא בְּרִיד שְׁמִיָּה לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא.

תָּאֲנִי רַבִּי שְׂמַעוֹן, וּפְאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא קָרָא לֹון אָדָם, דְּכַתִּיב, (יחזקאל לד)
וְאַתָּן עֲאֲנִי עֲאֵן מְרַעִיתִי אָדָם אַתֶּם, (ויקרא א) אָדָם
כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. מָאֵי טַעְמָא קָרָא לֹון אָדָם. מִשּׁוּם
דְּכַתִּיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם. אַתֶּם
וְלֹא שְׂאֵר עַמּוּן. וּבְגִין כֹּךְ אָדָם אַתֶּם, אַתֶּם קְרוּיִין

לשון הקודש

שְׂמוֹ לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.
שְׂנַת רַבִּי שְׂמַעוֹן, אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לְהֶם אָדָם,
שְׂכַתוּב (יחזקאל לד) וְאַתָּן עֲאֲנִי עֲאֵן
מְרַעִיתִי אָדָם אַתֶּם, (ויקרא א) אָדָם כִּי
יִקְרִיב מִכֶּם. מָה טַעְמֵם קָרָא לְהֶם אָדָם?
מִשּׁוּם שְׂכַתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
בְּה' אֱלֹהֵיכֶם. אַתֶּם וְלֹא לְשְׂאֵר עַמּוּם.
וּמִשּׁוּם כֹּךְ אָדָם אַתֶּם. אַתֶּם קְרוּיִים

רַבִּי חֵיִיא אָמַר מִכָּאן, וְיַדְבֵּר אֱלֹהִים אֵת
כָּל, כָּל – הַכָּלָל שֶׁל הַכָּל, שְׁתַּרְי בְּזַה
תְּלִוֵי הַכָּל.
לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי. רַבִּי
יִצְחָק אָמַר, אֱלֹהִים אֲחֵרִים – לְהוֹצִיא
שְׂכִינְתָּה. עַל פָּנָי – לְהוֹצִיא פָּנֵי הַמַּלְאָךְ
שֶׁבָּהֶם נִרְאָה הַמַּלְאָךְ הַקְּדוּשׁ, וְהֵם שְׂמוֹ,
וְהוּא הֵם. הוּא שְׂמוֹ, שְׂכַתוּב (ישעיה מב) אֲנִי
ה' הוּא שְׁמִי. הוּא וְשְׂמוֹ אֶחָד הוּא. בְּרוּךְ